

hjudna gäster. *En g. man.* Man säger äfven: *Ett g-t hus.*

GÄSTFRIHET, f. 3. Egenskapen att vara gästfri.

GÄSTGIFVARE, m. 3. 1) Vård på ett gästgifveri. — 2) (bibl.) Gästfri man. *En biskop bör vara g.*

GÄSTGIFVAREGÅRD, m. 2. Se *Gästgifveri*, 2.

GÄSTGIFVARORDNING, f. 2. Ordningsstadga för gästgifvare och dem, som begagna gästgifvarskjuts.

GÄSTGIFVARSKJUTS, m. 3. Skjuts, som emot betalning tillhandahålles resande vid gästgifvargårdar.

GÄSTGIFVERI, n. 3. 1) Inrättning för tillhandahållande af skjuts emot betalning åt resande. — 2) Stället, der en sådan inrättning finnes.

GÄSTGIFVERSKA, f. 1. Världinna på ett gästgifveri.

GÄSTKAMMARE, m. 2. pl. — *kamrar.* Kammare, särskilt bestämde för gästernas herbergerande.

GÄSTNING, f. 2. 1) Vistelse hos någon såsom gäst. *Olaga g.*, se *Väldsgästning*. — 2) Gästernas herbergerande eller bespisning. *Hålla g.*, hålla herberge, hotell, värds hus för resande.

GÄSTRÖLL, m. 3. Roll, hvori någon främmande skådespelare eller skådespelerska uppträder på en teater.

GÄSTRUM, n. 5. Se *Gästkammar*.

GÄSTSKÄNK, m. 3. Skänk, som gästvännen gifvo hvarandra inbördes, till igenkänningstecken.

GÄSTVÄN, m. 3. pl. — *vänner.* Person, hos de Gamle, som hade ingått gästvänskap (se d. o.) med någon.

GÄSTVÄNLIG, a. 2. Som likt en gästvän emottager, herbergerar och undfagnar någon. — Ordet brukas oftast i samma mening som *Gästfri G-t land. G. jord. Ett g-t hus.*

GÄSTVÄNLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara gästvänlig.

GÄSTVÄNSKAP, f. 3. Det förhållande, i hvilket hos de Gamle enskilda personer, familjer eller till och med hela folk trädde till hvarandra, då de förpligtade sig att ömsevis, vid tillfälle af resor, som den ene eller andra måste företaga, herbergera, bespisa och skydda hvarandra.

GÖDA, v. a. 2. (af *God*, således egentl. *Göra god*) 1) Föda boskap eller fjäderfå, så att de blifva feta. *G. ett kreatur, en oxe, en kalf, en kalkon, en gås, o. s. v.* — 2) (fam. om menniskor) Gifva riklig och god föda, så att man deraf fetmar; äfv. (fig.) gifva rikliga inkomster. *Drottning Margareta beskylddes för att g. munkarna.* — 3) Göra jord bördig genom spillning af boskap eller på annat sätt. *G. jord med kreaturs spillning, guano, kalk, mergel, o. s. v.* — *G. sig, v. r.* (fam.) Njuta god och riklig föda, så att man deraf blir fet.

GÖDANDE, n. 4. Se *Gödning*.

GÖDBOSKAP, m. sing. Boskap, som gödes till slagting.

GÖDGALT, m. 2. 1) Galt, som gödes eller blifvit gödd till slagting. *Fet som en g.*, mycket fet. — 2) (fig. fam.) Öfverdrifvet fet karl.

GÖDKALF, m. 2. pl. — *kalfvar.* Kalf, som gödes eller blifvit gödd till slagting.

GÖDNING, f. 2. 1) Förfarandet, hvarigenom boskap, fjäderfå eller jord gödes. — 2) Säges äfv., skämtvis och föraktligt, i fråga om menniskor.

GÖDNINGSDEG, m. 2. Ett slags deg, som tillredes, för att dermed göda kalkoner, m. fl.

GÖDNINGSMEDEL, n. 3. Se *Gödningsämne*.

GÖDNINGSTID, m. 3. Den tid på året, då jorden vanligtvis gödes, eller som dertill är bäst passande.

GÖDNINGSÄMNE, n. 4. Ämne, tjenligt att begagna till jordens gödning, såsom kreatursspillning, guano, kalk, mergel, m. m.

GÖDOXE, m. 2. pl. — *oxar.* Oxe, som gödes eller blifvit gödd till slagting.

GÖDSEL, m. sing. 1) Kreatursspillning, som användes till gödning af jord. — *Syn.* Dynga, (i mera städadt tal) Spilling. — 2) Gödningsämne i allmänhet. — *Ss. G-hög, -lass, -vagn.*

GÖDSELBÅR, f. 2. Bår, att bära gödsel på.

GÖDSELGROP, f. 2. Grop, hvori gödsel lägges och förvaras.

GÖDSELVATTEN, n. 3. Se *Dyngvatten*.

GÖDSLÄ, v. a. 1. Göra jord fruktbar derigenom, att den tillblandas med gödsel. — *Gödslande, n. 4. o. Gödsling, f. 2.*

GÖDSTALL, n. 3. Stall för gödboskap.

GÖDSTIA, f. 1. Stia, till gödning af svin eller gäss.

GÖJA (*g* hårdt), nom. propr. f. Thors dotter, sädens och fruktarnas gudinna hos Fornskandinaverna. Egentl. samma ord som det grekiska *Gaia* eller *Gä*, Jorden. Jfr. *Disa*.

GÖJEMÄNAD, m. sing. Så kallades fordom och kallas ännu i almanackan Februari månad, emedan under denna månad fordom offerades åt gudinnan *Göja* eller *Disa*, för en god årsväxt.

GÖK, m. 2. 1) Fågel af Klättrarnes ordning, 14 ½ tum lång, näbben kortare än hufvudet, stjerten lång och vigglik, benen korta och gula, bröst och mage hvita, med svartlatta vågor; hakens läte *kuku*, hvaraf fågeln äfven i dagligt tal fått detta namn. Honan lägger sina ägg i främmande fågelbon, der gökungen af sina fosterföräldrar vårdas med yttersta sorgfällighet. *Cuculus canorus. G-en gal. Skrika som en g.* (Fam.) *Han hör aldrig g. mer*, det är förbi med honom, han lever ej länge. Fordom troddes, att gökungen uppåt de fåglar, som vårdade honom, och deraf har man uttrycken: *Otacksam som en g.* ell. *en otacksam g.* om en högst otacksam menniska. — 2) (fig. fam.) Oduglig, näsvis, oförskämd, oblyg, oförsynt, utsväfvande man, yngling, gosse. *Du är mig just en vacker g.!*

GÖKBET, n. sing. En art Fräken, i ångar och på magra åkrar. *Equisetum arvense.* Kallas äfv. Puggträcka.

GÖKBLOMSTER, n. 3. En ört af släktet *Lychnis*, på kärrängar, med purpurroda blommor. *Lychnis Flos cuculi.*

GÖKDAGEN, m. sing. def. Benämning på d. 29 April, emedan göken oftast plägar låta höra sig första gången denna dag.

GÖKDÄRAD, a. 2. Säges om den, som får höra göken på fastande mage.

GÖKMAT, m. sing. (bot.) 1) Se *Harsyra*. — 2) En art af örtsläktet *Gass*, på hårdvallsängar, med blåroda blommor.

GÖKTRÅG, m. sing. Se *Björnmossa*.

GÖKSMÖR, n. sing. (bot.) Se *Käringtänder*.

GÖKSYRA, f. 1. Ört, som växer på torra ställen, med rödbruna blomvippor, stundom något gulaktiga. *Rumex Acetosella.* Kallas äfv. Kråkesyra, Syrbylla, Tierprot.

GÖKTYTA ell. **GÖKTITA**, f. 1. Fågel af Klättrarnes ordning, 7 tum lång, gråspräcklig, under hvitaktig, med tvålgående svarta linier på bröstet, näbb och ben olivbruna. *Jynx Torquilla.*